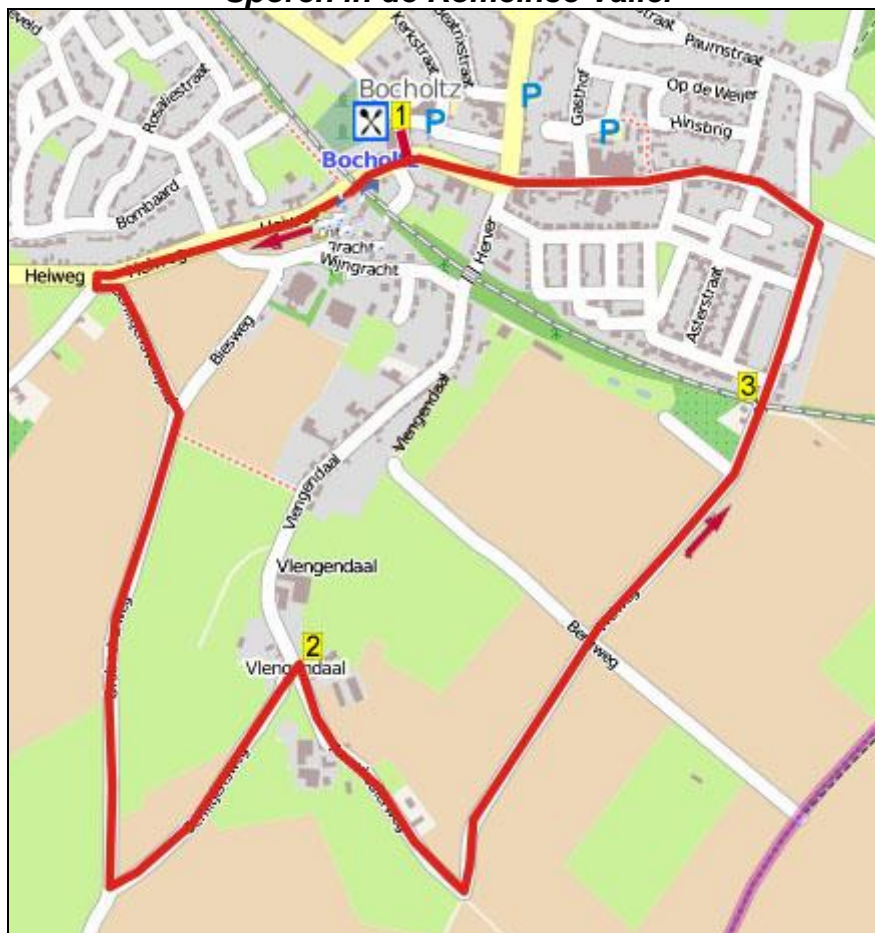

719. BOCHOLTZ 4,2 km

Vlengendaalroute

Sporen in de Romeinse Vallei

De gemeente Simpelveld nodigt u graag uit om nader kennis te maken met het cultuurhistorisch erfgoed en de fraaie natuur met prachtige vergezichten. Er zijn vier thematische wandelingen uitgezet, die langs mooie, verrassende en historische plekjes van de kernen Bocholtz en Simpelveld leiden. De routes zijn gemarkeerd met blauwe stoeptegels. Per route wijst een typerende afbeelding u de weg. Geniet!

De **Vlengendaalroute (5 km)** loopt door de uitgestrekte Romeinse Vallei van Bocholtz. In dit gebied zijn vele restanten uit de periode van de Romeinse tijd (van 75 vóór tot 200 na Christus) teruggevonden, te weten vier Romeinse villa's, een grafveld, een Romeinse weg en een tumulusgraf (grafheuvel) met een askist. De Vlengendaalroute is te volgen via de blauwe stoeptegels met daarop een Romeinse helm.

De blauwe tegelroutes zijn een initiatief van de gemeente Simpelveld en de VVV Zuid-Limburg. Na afloop van de wandelingen is het aangenaam verpozen in een van de gezellige horecagelegenheden. 's Zomers is het heerlijk toeven op de terrassen en 's winters wordt er binnen lekker warm gestookt! Laat u verrassen door alle bijzonderheden van het Stoomstadje Simpelveld! Voor meer informatie, kijk op www.stoomstadijesimpelveld.nl.

Startpunt: Startpunt: Café Oud Bocholtz, Pastoor Neujeanstraat 11, Bocholtz (tegenover de kerk).

U kunt ook starten bij Hoeve Heihof, Baneheide 24, Baneheide. De wandeling wordt dan 5,6 km langer. Zie beschrijving onderaan deze wandeling.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
4,23 km	1 uur	24 m	24 m

719. BOCHOLTZ 4,2 km

Het startpunt van deze routes is: **Startpunt: Café Oud Bocholtz, Pastoor Neujeanstraat 11, Bocholtz (tegenover de kerk).**

1. Met uw rug naar het café gaat u R. Aan de T-splitsing gaat u R omhoog. Negeer meteen daarna bij wegwijk (1977), dat geplaatst is door de buurt "Ouw Leemkoel" klinkerweg links ((Reinert) omhoog. U steekt de spoorwegovergang over van de voormalige internationale spoorlijn Maastricht – Aken

(Aan de andere kant van de spoorwegovergang staat links het monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het spoorwegongeluk van 20 dec. 1940. Mijnwerkers, die s' morgens om 5.00 uur met de bus naar hun werk gingen, werden door een locomotief overreden omdat de spoorbomen door een communicatiefout niet gesloten waren. Hierbij vielen 4 doden en 8 zwaar gewonden).

U passeert links de met Bocholtzersteen gebouwde Hoeve Scholtissenhof (15^e eeuw). Volg de hele route de blauwe tegel met Romeinse helm (zover aanwezig). Aan de 4-sprong gaat u verder RD (Heiweg). 200 m verder bij groot wegwijk en picknickbank gaat u L (Molenweg). Meteen daarna gaat u weer L (Orsbacherweg) over de smalle asfaltweg, die meteen naar rechts buigt.

(Links ziet u de windturbines van EuroWindPark Aachen).

Aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u RD/R Negeer meteen zijweg links en volg de smalle asfaltweg geruime tijd RD.

(Een eindje verder ziet u voor u de kerk in het Duitse plaatsje Orsbach. Schuin links voor u in de verte ziet u de Wilhelmina uitzichttoren op de Vaalserberg. Links daarvan ziet u de tv-toren in het Aachener Wald).

Na 700 m aan de 3-sprong bij groot stenen wegwijk, infopaal en zitbank gaat u L (Schiltjensweg) omlaag en u loopt "de Romeinse vallei" binnen. **** (Zittend op de zwerfsteen kunt u op uw gemak de geschiedenis lezen van dit gebied).

Bij deze enkele bijzonderheden over dit gebied:

Romeinse villa's

In dit gebied bevonden zich rond het begin van onze jaartelling een concentratie Romeinse villa's, waarvan er inmiddels een viertal bekend is, zij hebben de namen gekregen van de straten: Villa Schiltjensweg, Villa Orsbacherweg, Villa Vliengendaal en Villa Dellender. Het is natuurlijk gissen hoe deze villa's in werkelijkheid genoemd werden.

Tumulusgraf

Het Tumulusgraf met de daarin gevonden askist blijkt centraal te liggen binnen een kwadrant van waarschijnlijk vier villa's. Twee villa's worden

vermoed op basis van oppervlaktevondsten. De locatie van de Villa Schiltjensweg ligt ongeveer 500 meter ten zuidwesten van het graf. De Villa Orsbacherweg wordt vermoed op 500 m ten noordwesten van het graf. Beide plekken zijn nog niet geheel onderzocht, maar worden wel aangemerkt als monument van hoge archeologische waarde. De Villa Vliengendaal ligt slechts 300 m ten oosten van het graf. Er is een vermoeden dat er een verbinding was tussen deze villa en het Tumulusgraf. De Villa Dellender bevindt zich op ongeveer 1250 meter ten noordoosten van het graf en ligt deels op Duits en deels op Nederlands grondgebied. Zeker aan Duitse zijde zijn goed geconserveerde restanten van het hoofdgebouw gevonden. De villa's zijn na onderzoek weer onder de grond bedolven. Toren hoge kosten voor onderhoud en beheer liggen hieraan ten grondslag.

2. Beneden aan de T-splitsing in het buurtschap Vliengendaal, bij hoeve (no.87) gebouwd met Bocholtzersteen, gaat u R.

Villa Vliengendaal

De filosofiestudent Adolf Vaessen van Rolduc ontdekte in 1910 de restanten van een Romeinse nederzetting. In de jaren daarna werd de uit de 2e eeuw stammende villa vrij gegraven. Het woongedeelte had aan de linker- en rechtervoorkant een hoektoren en was volledig ommuurd. In de zuidwestelijke vleugel bevond zich een uit zes vertrekken bestaande badgelegenheid, met onder andere warme en koude baden. Er waren in totaal 13 woonvertrekken, luxueus ingericht met beschilderde wanden en voorzien van een ingenieus verwarmingssysteem. De uitzonderlijk grote villa was 44 m lang en 31 m breed.

Waar de smalle weg bij de volgende hoeve, eveneens gebouwd met Bocholtzersteen, links omhoog buigt, heet de weg (Rouwkoulerweg).

(Even buiten de bebouwde kom passeert u rechts een infopaal betreffende de askist, die hier is gevonden).

Askist van Bocholtz

In het najaar van 2003 ontdekte boer Hupperetz uit Bocholtz een sarcofaag. Hij was in de veronderstelling dat zijn ploeg in kalksteen terecht was gekomen. Nadat hij een gat gegraven had, bleek er een zandstenen askist te liggen. Het deksel was door het ploegen deels losgeschoten. De Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek is toen direct begonnen met het blootleggen en opgraven van de askist.

De hele kuil rondom de sarcofaag bleek vol te liggen met grafgiften zoals bronzen kruiken, de inmiddels beroemde bronzen buste balsamarium, een bronzen steelpan, een bronzen olielampje en een glazen zeshoekige fles. Opmerkelijk was het ijzeren klapstoeltje, dat tegen de kist aanstond. Een bijzonder graf was gevonden! Gezien de vondsten moet het om een man of vrouw van aanzien gaan. Naar alle waarschijnlijkheid een rijke bewoner van de Villa Vlengendaal. Het is niet helemaal duidelijk hoe het graf er boven de grond heeft uitgezien. Er kan een gedenksteen op hebben gelegen met de beeltenis van de overledene. Waarschijnlijk heeft de askist en grafkamer onder een grafheuvel of tumulus gelegen. De askist als een deel van de vondsten is te zien in de bibliotheek aan de Wilhelminastraat 17 in Bocholtz.

Romeinen geloofden in een leven na de dood. Hun graf was een soort 'huis na de dood'. Crematie was in die tijd een normale zaak, pas veel later in de Romeinse tijd werden de doden begraven op grafvelden buiten de stad. Crematie en asbegroving gebeurden niet altijd op dezelfde plaats. Was de overledene rijk geweest, dan werd hij of zij langs een heerbaan begraven, zodat iedere voorbijganger het graf kon zien. De as van arme mensen werd in de weilanden verder van de weg begraven, vaak zonder grafgiften of enige vorm van herkenbaarheid.

Waar de asfaltweg bij zitbank links (zwart/Helweg) omhoog buigt, negeert u twee doodlopende veldwegen rechts.

(Boven passeert u rechts de volgende infopaal waar op 2 juni 2014 het infoplaatje nog niet was op aangebracht. Hier heeft u trouwens rondom prachtig uitzicht).

Romeinse weg

Aan de zuidoostelijke kant van de Helweg, tussen de Villa Vlengendaal en Villa Dellender in, bevindt zich een gedeelte van een Romeinse weg of heerbaan, die in noordelijke richting aansluiting vindt op de Via Belgica. De meeste villa's en grafvelden bevonden zich naast een heerbaan. In de nabijheid van Bocholtz kruisten twee belangrijke heerbanen: de heerbaan Boulogne-Keulen (Via Belgica) en de heerbaan Trier-Xanten. Tot de 18e eeuw werden de heerbanen gebruikt.

Grafveld langs de Helweg

Naar alle waarschijnlijkheid is het tumulusgraf niet het enige grafmonument in de omgeving. Een paar honderd meter richting het noorden, langs de Helweg, wordt een Romeins grafveld vernoemd. Luchtfoto's en een oudheidkundig onderzoek tonen dit aan.

Aan de 4-sprong bij groot houten wegkruis en zitbank gaat u RD (blauw) omlaag.

(Beneden voor het plaatsnaambord Bocholtz passeert u een infozuil betreffende de zilverschat van Villa Dellender-Butterweiden).

Zilverschat Villa Dellender

In 1983 is er even buiten deze villa - op Duits grondgebied - door een amateurarcheoloog een zilverschat van 700 zilveren Romeinse munten gevonden. *(Voor meer info zie infobord dat beneden rechts voor het straatnaambord Bocholtz staat).*

3. U steekt u spoorlijn over en u loopt Bocholtz binnen.

(Dit is de voormalige internationale spoorlijn van Maastricht naar Aken, de oudste internationale spoorwegverbinding van Nederland, die in 1853 werd geopend).

Hier stond bij de spoorwegovergang het station Bocholtz dat van 1853 tot sept. 1944 dienst deed. In 1965 is het gesloopt).

Negeer twee zijwegen links en loop RD (de Baan). Aan de T-splitsing gaat u L.

(Voor u ziet u hier het torentje van de Capella Domesta, de huiskapel van hoeve Overhuizen).

Negeer zijwegen en loop RD (Minister Ruijsstraat). Aan de voorrangsweg gaat u verder RD. Beneden aan de 4-sprong bij groot wegkruis en Mariabeeldje in muurnis gaat u RD (Dr. Nolensstraat) omhoog richting Vaals.

(Hier op de hoek van de Minister Ruijsstraat en Wilhelminaplein ligt de hoeve 'An der Plei' (no.2) eveneens weer gebouwd met Bocholtzer steen).

Na 150 m gaat u bij Mariabeeldje in muurnis R (Pastoor Neujeanstraat) en u komt weer bij Café Oud Bocholtz.

(Hier staat ook de rijksmonumentale H. Jacobus de Meerdere kerk (1878) waarvan het interieur via een glazen deur te bezichtigen is).

Start Hoeve Heihof (1704) Baneheide 24, Baneheide:

Met uw rug naar de met Kunradersteen gebouwde hoeve gaat u L. Aan de Y-splitsing bij wegkruis R (Plateweg). Waar de asfaltweg bij huisnr. 2 naar links buigt, steekt u voorzichtig bij km paaltje 18 de voorrangsweg (N281) over en loop RD over de brede asfaltweg, die meteen daarna een brede grindweg wordt.

(Even verder ziet u links de twee schietpalen van kruisboogschutterij St. Henricus Bocholtzerheide 1891).

Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u RD omlaag. Aan de 3-sprong bij wegkruis gaat u bij woning RD over smalle de asfaltweg, die na 100 m weer een veldweg wordt. 250 m verder aan de ongelijke 4-sprong gaat u RD. Negeer zijpaden en blij geruime tijd de veldweg, die op de grenslijn tussen Duitsland en Nederland loopt, RD volgen.

(100 m verder loopt u parallel aan de links gelegen smalle asfaltweg, die op Duits grondgebied ligt).

Na 1,2 km gaat u aan de T-splitsing L over de smalle asfaltweg.

Na bijna 400 m gaat u aan de Y-splitsing bij groot stenen wegwijk, infopaal en zitbank R (Schiltjensweg) omlaag en u loopt “de Romeinse vallei” binnen. Ga nu verder bij **** in punt 1. Loop de Vlengendaalroute en volg dan later op dit punt dezelfde weg terug naar Hoeve Heihof (1704).

(Volgens overlevering heeft Napoleon in deze hoeve geslapen. Baneheide lag aan de Romeinse weg van Aken naar Maastricht (Via Belgica)).

Copyright: VVV Zuid-Limburg & gemeente Simpelveld.